

Hazafelé

2020 február 01. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Szentesi Zöldi László szívbemarkoló írása! Olvassák el!

Mindig szerettem kihajolni a vonatablakon. Persze, leginkább nyáridőben, amikor forró szellő nyaldossa az ember ábrázatát, és a vonat fut, egyre csak fut velem.

Hazafelé nézel?dtem a legtöbbször vonatablakból.

Kiskunfélegyháza és Szentes között két kedvenc tájam van. Az egyik Gátér és Csongrád között terül el. Az igazat megvallva, autóból kitekintve még látványosabb, de akkor nincs a hajunkat borzoló szél, nincs a vonat ütemes kattogása, a monoton muzsika, amely a zöldellő táj halk kíséretéül szegődik. Szóval, maradjunk csak a vonatablakban, ott járunk Gátér és Csongrád között, ahol valósággal kinyílik a vidék. Bizonyos pontokról olyan messze ellátni, hogy belefárad a szem. Mint kétszáz éve, amikor csak néhány tanya és magányos kútágas olvadt bele a tájba, hogy mégse árválkodjon csupaszon a magyar tenger; néhány facsoportot, kisebb ligetet ma is látni. De a többi a határtalan messzeségé, a látóhatár széle már egybeolvad az éggel, vagy a jó fekete földben oldódik fel – ki tudja? A lucernából és a búzából ezek tekintgetnek kíváncsian vonatunk felé. Gyerekkorom óta megszámlolom őket. Egy száz tízet ér, egy nyúl ötöt, a fácán csak egyet. És olyan még nem volt, hogy Csongrád és Gátér között, a rekkenő hőségben elsuhanva állatok nélkül maradjon az ember.

Ez a megyehatár is. Gátér még Bács-Kiskun, a többi már Csongrád megye. A vidék betyár sújtotta terület volt százhetven évvel ezelőtől. Nemcsak Rózsa Sándor, de a Bogár-banda is erre garázdálkodott; amikor betyárkönyveimet írtam, rendre felbukkant Csongrád környéke az elsárgult periratokból, a dohos pincék mélyéről elhalászott könyvekből, újságokból. A szegénylegények talán ugyanúgy méricskéltek a tájat, mint én, és egyáltalán nem vagyok biztos abban, hogy a Félegyházáról Szentesre dőcögő vicinálist, amely ma is rendre tíz-húsz embert szállít, szélvészgyors paripáikon nem érték volna-e utol.

Ez a táj az Isten tája: csend van. Aki itt él, önmagán kívül legfeljebb a Teremtővel társaloghat. És parancsokat osztogathat csillogó szemű pulinak, féktelen kuvasznak. Itt semmi sem változik. A táj választja ki emberét, és nem fordítva. A dél-alföldi magyarságnak arra a részére, amely tanyán él, ma is ugyanúgy ráborul ennek a tájnak a szakrális rendje, ahogyan ráborult mindenkire az idő kezdeté óta.

Horgászni is jártunk erre. Hajnalban magányos földutakon zötykölődött a Wartburg, a termoszban lötyögött a kávé, én pedig kövér pontyokról álmodoztam. De még jobban szerettem ősszel csukára villantózni a csépai holtágakon. Néha leengedtem a botot, és mozdulatlanul a túloldalt fürkésztem. Megelevenedett ezer esztendő, és talán hátra sem hőkölök, ha honfoglaló lovas poroszkál erre itatni apró lovát, és hiúzszekeit rám veti, ahogyan a tanyaiak ma is fürkésző szemrevételezik az idegen embert az ismerős tájban.

Furcsa volt ez a nép. Öltözete a levert szabadságharc után a gyászfekete, étele a tarhonya, a szalonna és a paprikás, zenéje a padkaporos multság egyéni hangszere, a tekerő. Jó itt a levegő, végtelen a látóhatár, az itt élők vallása tehát a szabadság. Ez a nép testestől-lelkestől, kétségek és magyarázkodás nélkül törzsökös magyar. Csupa Arany János tekint vissza rám gyerekkorom óta tanyán, utcán, boltban, piacon. A tanyákon él? magyarságon a történelem csak 1956 után fogott ki. Addig ez a gátéri-csongrádi-szentesi nép visszavert mindent. Tavasztól őszig kint gazdálkodott a tanyán, télre bement a városi házba, dolgozott hajnaltól sötétedésig, megitta a demizonból a piros csongrádi bort, elénekelte azt a hatszáz dalt, amit tudott. Vasárnap bement a templomba, a hét közben elolvasott könyveket újakra cserélte be, és azokkal felszerelve vágott neki a visszaútnak, amely sárban-fagyban vezetett vissza a tanyára.

És azok a könyvek, istenem.

Hányszor láttam a bütykös ujjakat, ahogyan felütik a regényeket, versesköteteket. A „buta parasztok”... Akik Móriczot, Mikszáthot, Kosztolányit olvastak, népi és urbánus írókat, kalandos históriát, életrajzot, lektort, mindent, amihez hozzáfértek. Móra Ferenc írja valahol, hogy olyan ez a dél-alföldi nép, mintha megannyi professzorból állna, és hogy ásatáskor régészként megtapasztalta a kubikosok hihetetlen intelligenciáját, tapasztaltságát. Hányszor beszélgettem rokonokkal, szomszédokkal könyvekről, távoli országokról, ott lapultam kiskölyökként, hallgattam a nagy öregeket tisztelettel, csendesesen. Amit ezek láttak és tapasztaltak a világból, annál többet nekünk sem kell tudni. És azt hiszem, nagyon össze kéne kapnunk magunkat, hogy ugyanolyan szívósak, kemények és állhatatosak legyünk, mint ezek. És olyan okosak.

Ahogyan suhan a táj, és a Tisza-hídon is átmegyünk, lassan közeledünk másik kedvenc vidékemre. Ez már

szentesi föld. A Mentettrét. A Tisza szabályozása előtt vízjárta terület, de aztán az ember elragadta ezt a kis földet, megmentette a rétet. Ahogyan megy a vonat, jobbra erős gát kigyózik, balra, a jegenyéken túl szürkén terül el a szántóföld. Errefelé jöttek-mentek a világ legjobb földművészei, a csongrádi, szentesi, szegvári, Mindszenti Kubikosok, akik *Katona Imre* néprajzkutató szerint az egyiptomi piramisépítésekhez hasonlítható emberfeletti teljesítmény nyomát hagyták a tájon. Ebben semmi túlzás nincs. Szerződött alföldi kubikosbandák építették fel a fél országot, ott voltak a nagy budapesti építkezéseknél, a vasútépítésekénél, eljártak Németországtól Spanyolországtól mindenhova. Inas, erős karjaikkal, talicskáikkal, módszeresen és tempósan felépítették Magyarországot, sőt némileg Európát. Ki emlékszik ma még rájuk? Életművük, a szentesi gát ott tornyosul előttem, van ez is ugyanolyan művészeti alkotás, mint egy barokk tájkép vagy márványszobor.

Ott látom balra a szerény kis tanyát, széles földút vezet hozzá. Egyszer húsz emberre fűztek birkapörköltet abban a tanyában, én is ott voltam. A gomba alakú kerek ól mellett szolgafán fűzcskézett a tanyatulajdonos, szállt a füst, és szállt a fűz birka semmihez nem hasonlítható, fenséges illata. Köretet felénk csak lakodalomra fűznek, kenyérral esszük a pörköltet, ott, az Isten ege alatt, ahol a szüleink, a nagyszüleink is ették, ahol beszélgettek, meséltek, tréfálkoztak. Úgy alkottak közösséget, úgy vigyáztak egymásra, úgy mutattak példát és őriztek hagyományt, ahogyan otthon látták. Tudták, hogy nem jó az embernek egyedül. És hogy a szabadságot nem veheti el senki. S hogy van tisztességes szegénység, tavasszal-nyáron mindig meszelhetsz, és rendet tartasz a ház körül, mert a szegénység és az igénytelenség nem ugyanaz. Még azt is megtanulhattuk, és tudjuk néhányan a mai napig, hogy ha valaki hozzánk tartozik, akkor el kell fogadnunk olyannak, amilyen. Megtanultad a tanyaiaktól, hogy nem körülöttes forog a világ, te is csak egyetlen apró csillag vagy a határtalan égen, és létezésed értelme nem az, hogy céltalanul ragyogj, hanem hogy csendben, zúgolódás nélkül mutasd az utat.

Már Szentes határában járunk. Előttem kopott sírköveivel a hékédi temető, amott, a másik oldalon a régi kopjafás. Valahol abban nyugszik a dédnagyapám, sírjára református szokás szerint gombosfát állítottak. Elkorhadt már régen, ahogyan elkorhadt a mi hajdani szentesi életünk is.

Szerencsére itt a család, és a történet valamiképpen folytatódik.

Erre gondolok majd, ha az út véget ér.

Mert így kell ennek lennie.

„Akárhogyan lesz, immár kész a leltár. Élttem – és ebbe más is belehalt már.”

Szentesi Zöldi László - www.demokrata.hu

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következő címen: <https://twitter.com/syracuse73>. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló
